

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้าง
สัมพันธภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝายมัธยม
THE RESULTS OF ACTIVE LEARNING ACTIVITIES USING CONSCIOUSNESS – DRIVEN DRAMA
WITH AWARENESS TO PROMOTE RRLATIONSHIP – BUILDING SKILLS OF JUNIOR
SECONDARY YEAR THREE STUDENTS THAKSIN UNIVERSITY DEMONSTRATION
SECONDARY SCHOOL

ณัฏรณัฐ หลีหนูด

Nassarut Leenud

กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝายมัธยม, ประเทศไทย

Department Social Studies, Thaksin University Demonstration Secondary School, Thailand

E-mail: nassarut.l@tsu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างสัมพันธภาพ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างสัมพันธภาพ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ได้ศึกษาแนวทางการเรียนรู้เชิงรุก ละครสร้างสรรค์ และทักษะการสร้างสัมพันธภาพ เป็นกรอบการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวน 87 คน ใช้วิธีคัดเลือกโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ชนิด คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก 2) แบบประเมินทักษะการสร้างสัมพันธภาพและการประเมินทักษะการสร้างสัมพันธภาพ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างสัมพันธภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบซี (Z-test) ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างสัมพันธภาพ อยู่ในระดับดีมากที่สุด

องค์ความรู้/ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนที่สนใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่มีต่อกระบวนการทำงานกลุ่ม โดยใช้กิจกรรมชั้นเรียนในรูปแบบละคร เพื่อสร้างสรรค์ผลงานละครภัย (ใต้) จิตสำนึกของห้องเรียนบนฐานปฏิสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์และมีความสุข

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้เชิงรุก, ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก, ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ

Abstract

This research aims to 1) compare the results of active learning activities using the drama of danger (under) consciousness to promote relationship-building skills and 2) study the satisfaction of Mathayom 3 students towards the active learning activities using the drama of danger (under) consciousness to promote relationship building skills. The action research studied the concept of active learning, creative drama, and relationship-building skills as the research framework. Using purposive sampling, the sample group consisted of 3 classrooms of Mathayom 3 students, totaling 87 students. The research instruments consisted of 3 types: 1) a learning management plan using active learning activities using the drama of danger (under) consciousness, 2) relationship building skills assessment form and relationship building skills assessment form, and 3) satisfaction questionnaire of Mathayom 3 students towards the active learning activities using the drama of danger (under) consciousness to promote relationship building skills. The data were analyzed using mean, standard deviation, and Z-test. The research results found that: 1. Relationship building skills Using the drama of danger (under) consciousness after studying was significantly higher than before studying at the statistical level of .05. 2. The satisfaction of Mathayom 3 students towards organizing active learning activities by using the drama of danger (under) consciousness to promote relationship-building skills was at the very best level. The knowledge/findings from this research will be useful for teachers who are interested in organizing active learning activities towards group work processes by using classroom activities in the form of drama to create the drama of danger (under) consciousness in the classroom based on creative and happy interactions.

Keywords: Active learning, *Consciousness-Driven* drama, Interpersonal relationship skills.

บทนำ

โลกแห่งการเปลี่ยนแปลง “ศตวรรษที่ 21” การจัดกระบวนการเรียนรู้ จึงพยายามเปลี่ยนบทบาทครูจากผู้บรรยายมาเป็นคณะครูร่วมกันออกแบบกิจกรรมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ (Pedagogy) ให้นักเรียนใช้เป็นเครื่องมือไปเรียนรู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก และเสนอแนะเครื่องมือการเข้าถึงองค์ความรู้ผ่านวิธีการต่าง ๆ โดยเฉพาะผ่าน Technology ให้เข้าถึงความรู้ได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง นำความรู้ที่ได้มาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนในห้องเรียน เรียกกระบวนการเรียนรู้แบบนี้ว่า Active Learning ที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-centered) Secondary Education Administration Bureau (2015)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ทำหน้าที่เป็นโค้ชและพี่เลี้ยง (Coach & Mentor) ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย (Meaningful learning) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ มีความเข้าใจในตนเองผ่านการใช้สติปัญญาในการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงานที่บ่งบอกถึงการมีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ 21 Office of the Basic

Education Commission (2019) เป็นการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้แสดงออกด้วยการทำกิจกรรมตามที่กำหนด ผ่านการลงมือปฏิบัติควบคู่กระบวนการกลุ่ม อันสะท้อนถึงปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน โดยครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ปฏิบัติกระบวนการกลุ่มแห่งการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความร่วมมืออันนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้และเกิดการเรียนรู้ใหม่ที่ท้าทายของผู้เรียน ดังนั้น การแสดงละคร สร้างสรรค์ (Creative Drama) มีความเหมาะสมในการนำมาใช้ร่วมกับการสร้างสัมพันธ์ภายในห้องเรียน โดยคงรูปแบบของการเล่นบทบาทสมมติ ซึ่งมีครูผู้สอนเป็นผู้จัดเตรียมข้อมูลและวางแผนการเล่นให้เหมาะสม กับวัยและพัฒนาการของผู้ร่วมกิจกรรม เพื่อให้เด็กได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเล่นโดยยังรักษาไว้ซึ่งธรรมชาติ ของ “การเล่น” ละครสร้างสรรค์ช่วยให้เด็กมีโอกาสได้ทำงานร่วมกันในบรรยากาศของการรู้จักให้และรับ จึงทำให้เกิดการยอมรับทางสังคมบนพื้นฐานของการทำงาน และเกิดความผูกพันจากการได้เล่นด้วยกันอย่าง สนุกสนาน รวมถึงเด็กจะได้รับการกระตุ้นให้เกิดความสามารถทางอารมณ์ สติปัญญา สมาธิ จินตนาการ ประสาทสัมผัสการรับรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งช่วยส่งเสริมให้เกิดการตระหนักถึงความสามารถ ของตนเองและผู้อื่น และก้าวออกจากการยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางได้ Hening et al., (1981)

องค์กรความร่วมมือเพื่อการเรียนรู้ทางวิชาการ อารมณ์ และสังคม (Collaborative for Academic Social and Emotional Learning: CASEL, 2017) ได้เสนอเรื่องการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม (Social and Emotional Learning: SEL) ซึ่งหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมก็คือ ทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพ (Relationship Skills) โดยทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ การสื่อสาร (Communication) การมีส่วนร่วมทางสังคม (Social Engagement) การสร้างความสัมพันธ์ (Relationship-Building) และการทำงานร่วมกันเป็นทีม (Teamwork)

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนรายวิชาภูมิศาสตร์ 3 และพระพุทธศาสนา 6 จึงมีความสนใจที่ศึกษา “ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝายมัธยม” โดยนำขั้นตอนของการละคร สร้างสรรค์ ทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพ โดยการใช้ละครสร้างสรรค์จะเป็นวิธีที่ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสื่อสาร และเกิดการปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน สะท้อนผ่านในรูปแบบการแสดง ละคร ซึ่งจะช่วยส่งเสริมประสบการณ์ร่วมกัน ความคิด ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีเพื่อนและมิตรภาพอันดี เพื่อตอบสนองการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อีกทั้งมีความประสงค์ในการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เชิง รุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ และ ด้านอารมณ์ความรู้สึก เพื่อนำผลการศึกษามาปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยคาดหวังว่าผล การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้ศึกษาขึ้นนี้ จะสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพในรายวิชาที่บูรณาการและห้องเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อเปรียบเทียบผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก เพื่อส่งเสริม ทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพ
- 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพ

การทบทวนวรรณกรรม

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

1.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Phattarakorn (2009) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวาไว้ว่า หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน มีความร่วมมือกันระหว่างผู้เรียน ผู้เรียนจะได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การสร้างความรู้จากสิ่งที่ปฏิบัติในระหว่างการเรียนรู้ การสอน ด้วยการพูดและการฟัง การเขียน การอ่าน และการสะท้อนความคิด

สามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก คือ กระบวนการที่ตอบสนองความต้องการในการจัดการเรียนรู้ที่ตอบรับกับโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง “โลกแห่งศตวรรษที่ 21” ด้วยการปรับเปลี่ยนบทบาทของครูผู้สอนและผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณค่าและความหมายต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง

1.2 ขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Baldwin & William (1988: 187) ได้เสนอขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมความพร้อม เป็นขั้นที่ผู้สอนนำผู้เรียนเข้าสู่เนื้อหาโดยการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นและอยากที่จะเรียนรู้ต่อไป
2. ขั้นปฏิบัติงานกลุ่ม เป็นขั้นที่ผู้สอนให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มย่อย เพื่อทำงานร่วมกันและสรุปความคิดเห็นของกลุ่ม ทั้งนี้จะต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มอื่น ๆ โดยที่ผู้สอนต้องคอยเสริมข้อมูลหรือความรู้ที่สำคัญให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. ขั้นประยุกต์ใช้ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดหรือทำแบบทดสอบหลังเรียน
4. ขั้นติดตามผล เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าอิสระเพิ่มเติมโดยจัดทำเป็นรายงานหรือให้ผู้เรียนเขียนบันทึกประจำวัน รวมถึงให้ผู้เรียนเขียนสรุปความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ในคาบเรียนนั้น ๆ

2. ละครสร้างสรรค์

ความหมายของละครสร้างสรรค์

Jungwiwattanaporn (2004) กล่าวว่า ละครสร้างสรรค์ (Creative Drama) หมายถึง ละครที่ไม่เป็นทางการ เกิดขึ้นจากการสมมุติบทบาทของผู้ร่วมกิจกรรมภายใต้สถานการณ์สมมุติที่ได้กำหนดไว้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้ร่วมกิจกรรมเป็นสำคัญ แม้ว่าจุดสำคัญในละครสร้างสรรค์ คือ การแสดงละครภายในสถานที่ปิด แต่จุดเน้นของละครสร้างสรรค์กลับอยู่ที่ “กระบวนการ” ที่นำไปสู่ละครที่เกิดขึ้นในระหว่างขั้นตอนหรือกระบวนการที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ขั้นสุดท้ายให้ผู้ร่วมกิจกรรมจำเป็นต้องดึงศักยภาพในการใช้ความคิดและความคิดสร้างสรรค์ เป็นทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

สามารถสรุปได้ว่า ละครสร้างสรรค์ คือ ละครที่เกิดจากการสมมุติบทบาทในสถานการณ์ที่ครูผู้สอนกำหนดหรือผู้เรียนสนใจ โดยมุ่งเน้นกระบวนการสร้างสรรค์ละครมากกว่าผลลัพธ์ และมองภาพเกิดขึ้นระหว่างการสร้างสรรค์ละคร รวมถึงการใช้ความคิดและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ปรัชญาหรือการวางแผน การดำเนินงานร่วมกัน การแก้ปัญหาาร่วมกัน และการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

3. ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ

3.1 ความหมายการสร้างสัมพันธภาพ (Relationship Skills)

World Health Organization: WHO (2003) ได้ใช้คำว่า ทักษะการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal Skills) โดยให้ความหมายว่า เป็นทักษะสำคัญในการสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่มั่นคง และการมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

สามารถสรุปได้ว่า การสร้างสัมพันธภาพ คือ ความสามารถในการสร้างและรักษาสัมพันธ์ ที่มีให้คงอยู่ สื่อสารอย่างสุภาพและชัดเจน อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความเข้าใจในความแตกต่าง ตลอดจน การช่วยเหลือ ปรับตัวในการทำกิจกรรมร่วมกันอย่างสันติวิธีและมีความสุขในการปฏิบัติงานร่วมกัน

3.2 องค์ประกอบของทักษะการสร้างสัมพันธภาพ (Relationship Skills)

Baipho (2021) ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ (Relationship Skills) ได้แก่

1. ด้านการสื่อสาร (Communication) หมายถึง ความสามารถในการใช้คำพูดหรือท่าที ในการสื่อสารระหว่างบุคคล โดยสามารถพูดคุยร่วมกับผู้อื่น
2. ด้านการสร้างความสัมพันธ์ (Relationship-building) หมายถึง ความสามารถในการริเริ่ม และรักษาความสัมพันธ์ โดยการแบ่งปัน การแสดงความขอโทษและขอบคุณ
3. ด้านการมีส่วนร่วมต่อสังคม (Social engagement) หมายถึง ความสามารถในการอยู่ ร่วมกับผู้อื่น โดยการเข้าใจ ยอมรับ เคารพต่อเหตุผล ความคิดเห็นที่แตกต่าง และการตัดสินใจร่วมกันกับเพื่อน
4. ด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีม (Teamwork) หมายถึง ความสามารถในการร่วมทำ กิจกรรมกลุ่มกับผู้อื่น โดยให้ความร่วมมือ และปรับบทบาทเป็นผู้นำหรือผู้ตามได้ตามสถานการณ์

3.3 พฤติกรรมบ่งชี้ของทักษะการสร้างสัมพันธภาพ

การประเมินพฤติกรรมการมีทักษะการสร้างสัมพันธภาพในองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่

ด้านที่ 1 ด้านการสื่อสาร

- 1.1 การยอมรับและการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับเพื่อนที่สนิท/รู้จัก และเพื่อนที่ไม่สนิท/ไม่รู้จัก
- 1.4 การสื่อสารกับผู้อื่นผ่านการใช้ภาษาและท่าทางอย่างสุภาพและเหมาะสม

ด้านที่ 2 ด้านการสร้างความสัมพันธ์

- 2.1 การแบ่งปัน
- 2.4 การมีพฤติกรรมที่ไม่กลั่นแกล้ง

ด้านที่ 3 ด้านการมีส่วนร่วมต่อสังคม

- 3.2 การมีความเข้าใจต่อความแตกต่างของผู้อื่น
- 3.3 การยอมรับและเคารพต่อเหตุผลและการตัดสินใจร่วมกันกับเพื่อน

ด้านที่ 4 ด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีม

- 4.1 การปรับตัวให้เหมาะสมกับบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับในกลุ่ม
- 4.3 การแก้ปัญหาร่วมกัน

4. ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก

ความหมายละครภัย (ใต้) จิตสำนึก

ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก หมายถึง กิจกรรมชั้นเรียน โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ร่วม ผู้สร้าง และศูนย์กลางการสร้างสรรค์ผลงาน ด้วยการนำองค์ความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในกลุ่มสาระ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งใช้เนื้อหา เรื่อง ภัยพิบัติธรรมชาติ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ บูรณาการร่วมกับเนื้อหา เรื่อง พระพุทธศาสนากับการแก้ปัญหาและพัฒนา

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก 5 ขั้น

ขั้นที่ 1 การจูงใจ (Motivation) คือ การกระตุ้นความสนใจ (Engage) ของผู้เรียนในประเด็น เนื้อหาบูรณาการ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความต้องการในการสร้างสรรค์ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก และการชี้แจง จุดประสงค์การเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ แนวปฏิบัติ เกณฑ์การประเมิน และกติกา

ขั้นที่ 2 การเตรียมทักษะละคร (Pre - Drama) คือ ผู้เรียนแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ 3 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายนักแสดง ฝ่ายอำนวยการ และฝ่ายศิลป์ โดยวางแผนการดำเนินงาน การพูดคุย ปรัชญาหารือ และการซักซ้อม เพื่อการแสดงละครได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายจุดประสงค์การเรียนรู้

ขั้นที่ 3 การแสดงละคร (Drama Show) คือ ผู้เรียนมีความมั่นใจและความพร้อมที่จะแสดงละครภัย (ใต้) จิตสำนึก จนบรรลุตามเป้าหมายจุดประสงค์การเรียนรู้และมีประสิทธิภาพอย่างภาคภูมิใจ

ขั้นที่ 4 ประเมินผล (Evaluation) คือ กระบวนการอย่างมีระบบที่นำข้อมูลจากสังเกตพฤติกรรม มีค่าและตัดสินคุณค่าของผู้เรียน โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินอย่างชัดเจน

ขั้นที่ 5 การสะท้อนผล (Reflection) คือ เครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้น เพื่อทบทวนและสะท้อนผลการแสดงละครภัย (ใต้) จิตสำนึก เพื่อการเรียนรู้และปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพที่ขึ้น

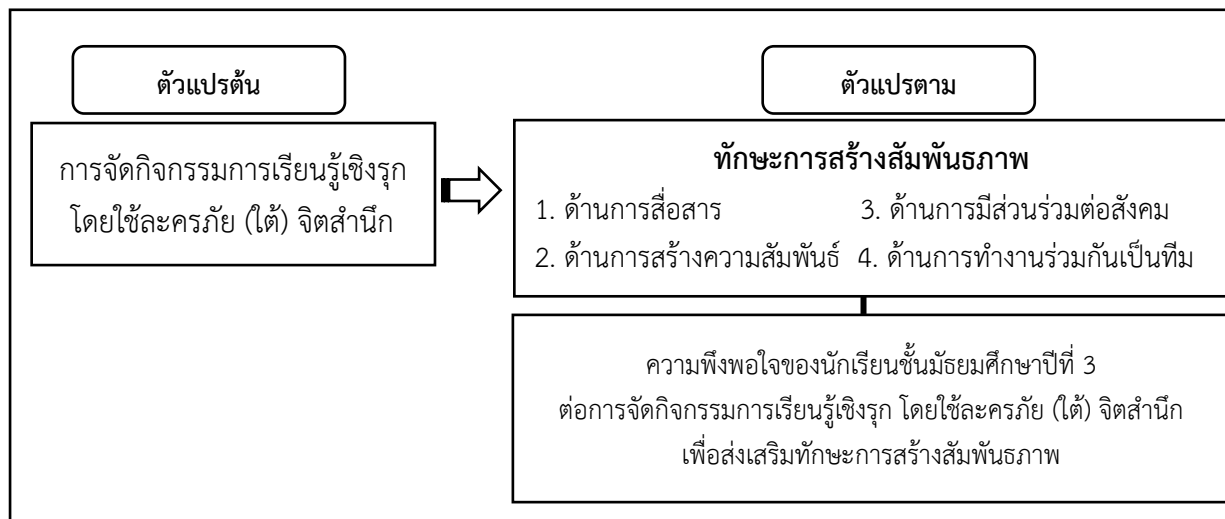
5. ความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

Singcharoern (2000) ให้ความหมายของความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้ที่เกิดจากการที่ได้รับการตอบสนองทั้งด้านร่างกายและจิตใจ อันเป็นผลสืบเนื่อง มาจากปัจจัยหรือองค์ประกอบต่าง ๆ ในการเรียน เช่น สภาพแวดล้อมในห้องเรียน เนื้อหาวิชาที่ได้รับจากการเรียนรู้รูปแบบการเรียนซึ่งทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้จนประสบผลสำเร็จในการเรียนได้

สามารถสรุปได้ว่า ความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ คือ ความรู้สึกของผู้เรียนที่มีความพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน หรือการรับรู้ถึงสิ่งที่ดีที่เกิดขึ้นหลังจากการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการมีความสุขของผู้เรียนในการเรียนรู้ในรูปแบบวิธีต่าง ๆ จนนำไปสู่การบรรลุตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัย เชิงปฏิบัติการ พื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายมัธยม โดยมีขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 3/3 และ 3/4 จำนวน 87 คน

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างสัมพันธภาพ

1) แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก จำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้

2) แบบประเมินทักษะการสร้างสัมพันธภาพ โดยการสังเกตพฤติกรรมที่มีทักษะการสร้างสัมพันธภาพในองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการสื่อสาร ด้านการสร้างความสัมพันธ์ ด้านการมีส่วนร่วม ต่อสังคม และด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีม เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) มี 3 ระดับ

3) การประเมินทักษะการสร้างสัมพันธภาพ โดยสังเกตพฤติกรรมที่มีทักษะการสร้างสัมพันธภาพ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก จำนวน 2 ครั้ง

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างสัมพันธภาพ

1) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างสัมพันธภาพ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

2) วัดความพึงพอใจด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างสัมพันธภาพ จำนวน 20 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ

1) เปรียบเทียบผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนทักษะการสร้างสัมพันธภาพก่อนและหลังการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่ามัธยฐาน (Median) และการทดสอบที (Z-test)

2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างสัมพันธภาพ โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

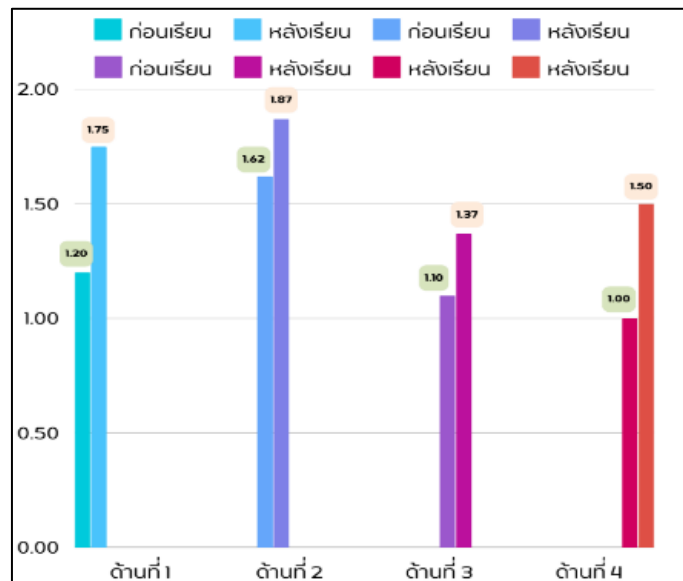
1) เปรียบเทียบผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างสัมพันธภาพ ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนทักษะการสร้างสัมพันธภาพก่อนและหลังการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก

กลุ่มตัวอย่าง	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	$\bar{x}$	Median	S.D.	z-test	p
ก่อนเรียน	1,376	984	11.36	11	3.00	-6.376	.000*
หลังเรียน	1,376	1,203	13.83	14	2.15		

*n = 86, p < .05

ตารางที่ 1 แสดงว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยของทักษะการสร้างสัมพันธภาพหลังเรียน โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึกสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 (p = -6.376, z = .000) โดยแสดงข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังแผนภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของทักษะการสร้างสัมพันธภาพ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก ที่มา Leenud (2567)

ผลการวิจัย พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 3/3 และ 3/4 ผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทักษะการสร้างสัมพันธภาพหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก ที่สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพิ่มสูงขึ้นอย่างชัดเจน คือ ด้านที่ 2 ด้านการสร้างสัมพันธภาพ หลังเรียน (มีค่าเฉลี่ย 1.87) สูงกว่าก่อนเรียน (มีค่าเฉลี่ย 1.62) เมื่อพิจารณาพฤติกรรมบ่งชี้ ปรากฏว่า ด้านที่ 2.1 การแบ่งปัน หลังเรียน (ค่าเฉลี่ย 1.92) สูงกว่าก่อนเรียน (ค่าเฉลี่ย 1.69) แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนทั้ง 3 ห้องเรียน เกิดทักษะการแบ่งปันสิ่งของหรือของเล่นให้เพื่อความเต็มใจ ด้านที่ 2.4 การมีพฤติกรรมที่ไม่กลั่นแกล้ง หลังเรียน (ค่าเฉลี่ย 1.81) สูงกว่าก่อนเรียน (ค่าเฉลี่ย 1.54) แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนทั้ง 3 ห้องเรียน เกิดการอยู่ร่วมกันและทำงานตามฝ่ายงานตามที่ได้รับมอบหมาย โดยไม่เกิดการกลั่นแกล้งผู้อื่น ตลอดจนการที่ผู้เรียนไม่ยอมรับการกลั่นแกล้งของผู้อื่นด้วยการปฏิเสธอย่างมิตรไมตรี และการรู้จักหาวิธีการแห่งสันติวิธี ส่งผลให้ผู้เรียนทั้ง 3 ห้องเรียนมีการสร้างสัมพันธภาพสูงเป็นอันดับหนึ่ง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น หลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก และเกิดทักษะการสร้างสัมพันธภาพบนพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างทักษะการสร้างสัมพันธภาพ

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างทักษะการสร้างสัมพันธภาพ

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
ด้านที่ 1 เนื้อหา	4.51	0.59	มากที่สุด	4
ด้านที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้	4.76	0.41	มากที่สุด	1
ด้านที่ 3 ประโยชน์ที่ได้รับ	4.69	0.58	มากที่สุด	2

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
ด้านที่ 4 อารมณ์ความรู้สึก	4.61	0.51	มากที่สุด	3
ค่าเฉลี่ยรวม	4.64	0.51	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 2 แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพ โดยคะแนนเฉลี่ยรวม มีความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.64 และ S.D. = 0.51)

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยนี้พบว่า ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝายมัธยม พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน จากผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการประชุมปรึกษาหารือของแต่ละฝ่ายงาน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น สมาชิกภายในฝ่ายงาน ปรากฏว่าสมาชิกในฝ่ายงานทุกคนมีความกระตือรือร้น โดยทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก มีส่วนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และเกิดปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนที่อาจสนิทและไม่สนิท รู้จักและไม่รู้จัก ทำให้เกิดการสื่อสาร พูดคนสร้างความสัมพันธ์จากการเรียนรู้บทบาทหน้าที่ สะท้อนออกมาด้วยการลงมือปฏิบัติผ่านการแสดงละครสร้างสรรค์ โดยพบว่าทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพปรากฏขึ้นอย่างเด่นชัดในกระบวนการทำงานร่วมกันในชั้นที่ 2 การเตรียมทักษะละคร (Pre - Drama) เนื่องจากผู้เรียนทำงานตามฝ่ายงาน ได้แก่ ฝ่ายนักแสดง ฝ่ายอำนวยการ และฝ่ายศิลป์ โดยแบ่งบทบาทหน้าที่ วางแผนการดำเนินงาน เมื่อเกิดปัญหาในฝ่ายงาน การพูดคุยปรึกษาหารือ และร่วมกันหาวิธีการสะท้อนในการรักษาสัมพันธ์ภาพ และมีวิธีการแก้ปัญหาโดยยังคงรักษาน้ำใจของสมาชิกในฝ่ายงาน เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Damrung (2007) กิจกรรมละครจะช่วยพัฒนาให้เด็กได้แสดงออกทั้งทางด้านความคิด ท่าทาง และคำพูด ส่งผลทำให้รู้จักตนเองมากขึ้นทั้งยังส่งผลถึงพัฒนาการทางด้านสังคม ทำให้เด็กรู้จักปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำให้เกิดความเชื่อใจซึ่งกันและกัน รู้จักการยอมรับผู้อื่น การใช้เหตุผลสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น ทั้งยังช่วยกระตุ้นความคิดทางด้านการวิพากษ์วิจารณ์ความแตกต่างทางสังคมและปัญหาอื่น ๆ ตามทฤษฎีการจัดกระบวนการกลุ่ม ดังนั้น ละครภัยใต้ (จิต) สำนึก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝายมัธยม โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดอิสระทั้งทางด้านความคิดและอารมณ์แก่ผู้ร่วมกิจกรรมได้เป็นอย่างดี ทั้งยังส่งเสริมให้เกิดการปฏิสัมพันธ์อันดีภายในฝ่ายงานและชั้นเรียน

กล่าวสรุปได้ว่า ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝายมัธยม พบว่า ผู้เรียน จำนวน 87 คน มีการเปลี่ยนแปลงทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพ ดังนี้

1. ด้านการสื่อสาร ซึ่งแสดงออกอย่างชัดเจนว่าสมาชิกในฝ่ายงานมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับเพื่อนที่สนิทหรือไม่สนิทมากขึ้น โดยการยอมรับในภาษาของแต่ละบุคคลและท่าทางที่แสดงออกของผู้อื่น ผ่านการแสดงความคิดเห็น การพูดคุยร่วมแลกเปลี่ยนอย่างสุภาพและเหมาะสม อันนำไปสู่การวางแผนงานที่ดีได้

2. ด้านการสร้างความสัมพันธ์ โดยผู้เรียนในแต่ละฝ่ายงานมีการสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีด้วยการแบ่งปันองค์ความรู้หรือสิ่งของของตนเองให้ผู้อื่นอย่างเต็มใจและไม่ลังเล และผู้เรียนไม่แสดงออกด้านพฤติกรรมที่กลั่นแกล้งคนที่สนิทหรือไม่สนิท แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีขึ้น

3. ด้านการมีส่วนร่วมต่อสังคม ผู้เรียนมีการเข้าใจต่อเหตุผล ความคิดเห็นและความต้องการที่แตกต่างของสมาชิกในฝ่ายงาน เกิดการยอมรับและฟังความคิดเห็นของสมาชิกมากขึ้น และเคารพต่อเหตุผลของผู้อื่น โดยมีผลลัพธ์ที่ดีขึ้น โดยปรากฏพฤติกรรมในขั้นที่ 2 การเตรียมทักษะละคร (Pre - Drama)

4. ด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีม ผู้เรียนสามารถปรับตัวให้เหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยการพูดคุยและสอบถามความถนัดของสมาชิกในฝ่ายงาน แสดงให้เห็นว่า ในแต่ละฝ่ายงานมีการทำงานร่วมกันเป็นทีมได้อย่างมีความสุข โดยปรากฏพฤติกรรมเด่นในขั้นที่ 2 การเตรียมทักษะละคร (Pre - Drama) และขั้นที่ 3 การแสดงละคร (Drama Show)

ส่วน ผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพ พบว่า โดยคะแนนเฉลี่ยรวม ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.64 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.51 ด้านที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.76 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.41 สมมติฐานที่กำหนดไว้ว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก เป็นสิ่งที่นักเรียนชื่นชอบและได้รับความรู้ทักษะประสบการณ์เนื่องมาจากการได้ลงมือปฏิบัติจริง เพราะผู้สอนได้กำหนด เนื้อหา เรื่อง ภัยพิบัติธรรมชาติ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ บูรณาการร่วมกับเนื้อหา เรื่อง พระพุทธศาสนากับการแก้ปัญหาและพัฒนา โดยการให้ผู้เรียนร่วมสร้างสรรค์ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก มุ่งเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดปฏิสัมพันธ์อันดีในการปฏิบัติตามฝ่ายงานได้อย่างมีความสุขบนฐานทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพในด้านการสื่อสาร การสร้างสัมพันธ์ภาพ การมีส่วนร่วมต่อสังคม และการทำงานร่วมกันเป็นทีม ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกแห่งความสุขอันเป็นผลลัพธ์แห่งการยอมรับตนเองและผู้อื่น การเข้าใจ บรรยากาศแห่งความร่วมมือร่วมใจ เพื่อผลงานห้องเรียนที่มีประสิทธิภาพและสร้างความภาคภูมิใจแห่งละครภัย (ใต้) จิตสำนึก

สอดคล้องกับ Songad (2019) ความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูที่มีต่อการใช้ออกสปรการประกอบการสอน รายวิชา 810107 จิตวิทยาสำหรับครูด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยใช้เทคนิค STAD วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย พบว่า โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปองค์ความรู้

ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝายมัธยม ดังนี้

ภาพที่ 3 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพ
ที่มา Leenud (2567)

จากภาพที่ 3 เห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับละครสร้างสรรค์ ด้วยการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการสร้างความสัมพันธ์ผ่านขั้นตอนการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ การสร้างความสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมต่อสังคม และการทำงานร่วมกันเป็นทีมตามบทบาทและหน้าที่ของตนเองได้อย่างมีคุณค่าและมีความหมายต่อการเรียนรู้เชิงรุกอย่างแท้จริง

ด้านความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝายมัธยม ดังนี้

ภาพที่ 4 ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก
ที่มา Leenud (2567)

จากภาพที่ 4 จะเห็นได้ว่า ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัยใต้ (จิต) สำนึก เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างสัมพันธภาพ โดยผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยครูผู้สอนที่ทำหน้าที่เป็นผู้โค้ชและพี่เลี้ยงในการอำนวยความสะดวกในออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้กระบวนการตามขั้นตอนทักษะการสร้างความสัมพันธ์ผ่านการสังเกตและประเมินพฤติกรรมทักษะการสร้างสัมพันธภาพภายในห้องเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์ละครภัย (ใต้) จิตสำนึกอย่างอิสระและมีความสุขบนฐานการมีสัมพันธภาพที่ดีภายในห้องเรียน อันก่อให้เกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก ไปใช้เป็นฐานในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะการสร้างสัมพันธภาพ การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และเกิดความร่วมมือร่วมใจทำกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกให้ประสบผลสำเร็จ

2. การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก เพื่อเพิ่มทักษะการสร้างสัมพันธภาพ โดยครูผู้สอนควรมีการสังเกตพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด และการประเมินพฤติกรรมเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง โดยนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ด้านที่ควรส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในทักษะการสร้างสัมพันธภาพยิ่งขึ้น

3. การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ละครภัย (ใต้) จิตสำนึก ครูผู้สอนควรเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดทักษะการสร้างความสัมพันธ์ภายในห้องเรียนได้ครบทั้ง 4 ด้าน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดปฏิสัมพันธ์ เกิดความภาคภูมิใจ กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น และกล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์โดยอิสระ

References

- Baldwin, Jill¹ & Williams, Hank². (1988). *Active Learning: a Trainer's Guide*. England: Blackwell Education.
- Baipho, P. (2021). *Development of Storytelling with Creative Drama Activity Package to Enhance Relationship Skills of Primary School Students*. Bangkok. Faculty of Education:Chulalongkorn University.
- Collaborative for Academic Social and Emotional Learning: CASEL. (2017). *Sample Teaching Activities to Support Core Competencies of Social and Emotional Learning*. <https://casel.org/sample-teaching-activities-to-support-corecompetencies/>
- Damrung, P. (2007). *Drama for youth (Phim khrang thī 3)*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Form*/"Active Learning Management by STAD Techniques of Students Course Psychology for Teachers in the Graduate Diploma Teaching Profession College of AsianScholars,"/by/ Songad, P./2019/College of Asian Scholars Journal,/Volume(2019),/p. 161 – 172.
- Hening, R. B¹, & Stillwell, L². (1981). *Creative drama for the classroom teacher (2nd ed.)*. Prentice-Hall.
- Jungwiwattanaporn, P. (2004). *Creative Drama for Children*. Bangkok: Institute of Academic Development.

- Office of the Basic Education Commission. (2019). *Guidelines for supervision to develop and promote active learning management according to the policy Teach less, learn more*. Bangkok: OBEC Supervisory Division.
- Phattarakorn, S. (2009). *The Effects of Organizing Activity Learning on Problem Solving and Mathematical Communication Abilities of Mathayomsuksa III Studenta in Probability*. Bngkok: Srinakharinwirot University.
- Secondary Education Administration Bureau. (2015). *the guidelines for learning management In 21st Century Skills that Emphasize Professional Competence*. Bangkok: The Agricultural Cooperative Federation of Thailand Publisher.
- Singcharoern, T. (2000). *The satisfaction of Grade 7 students at Wang Klai Kangwon School and Rajaprajanugroh School under Royal Patronage with the satellite-based distance learning method*. Bangkok: Ramkhamhaeng University.
- Somsak, D. (2021). *Guidelines for Education Management to Develop Human Resources in the 21st Century*. Bangkok: Journal of Teacher Professional Development.
- World Health Organization: WHO. (2003). *Skills for health: Skills-based health education including life skills: An important component of a child-friendly/healthpromoting school*.